



Poul Nyrup Rasmussens nytårstale

Taler

Poul Nyrup Rasmussen
Statsminister

Dato

1. januar 2000

Sted

Marienburg

Godaften – her på den første dag i det nye årtusinde. Der er sandelig blevet festet over hele kloden. Og i Danmark – som er et af de få lande, der har eksisteret i mere end tusinde år.

Men starten på et nyt århundrede – og et nyt – årtusind – er også en anledning til eftertanke: Hvor er vi som mennesker og som samfund. Hvor kommer vi fra? Hvor er vi på vej hen?

I forrige århundrede var Danmark et nederlagsramt, fattigt og gældsramt land. Levealderen var lav, børnedødeligheden høj, fattigfolkene mange. Friheden var for de få. Krav om lighed, værdighed for alle mennesker og en mere retfærdig fordeling af goderne blev opfattet som en trussel mod velhavere og magthavere.

Men fordi mange havde mod og vilje, vandt idéen om et nyt samfund: et samfund i frihed og fællesskab, hvor vi alle har et ansvar for hinanden.

Vi kan godt på denne dag tænke tilbage på de generationer, som har skabt det moderne Danmark: til de bønder, der pløjede markerne og opdyrkede heden. Til de danske arbejdere, der svedte og sled sig op på fabrikkerne. Til de kvinder, som også gik ud og sled på arbejdsmarkedet for velfærden. Til alle dem, der byggede og forsvarede landet.

Deres navne står ikke i historiebøgerne, men resultatet af deres arbejde er det samfund, vi kender i dag. Det er deres arv, vi forvalter. Og det er vores opgave at passe på det velfærdssamfund, som overalt betragtes som verdens bedste.

Nu tager vi fat på det 21. århundrede.

Nogle, ja, mange er allerede klar. De er helt sikre på at kunne klare sig i en ny tid med spændende udfordringer.

Andre, ved jeg, spørger sig selv: 'Hvad skal der blive af mig – er der plads til mig? Hvordan sikrer jeg mine børns fremtid? Har jeg stadig et arbejde? Kan jeg bruges?'

Mit svar er: 'Ja, der er og bliver brug for alle – hvis vi fortsat holder sammen om at udvikle vores samfund på fællesskabets grundlag og ikke egoismens'.

Vi har sikret os en god start. Efter syv års ubrudt fremgang er vi et af verdens rigeste lande med en bomstærk økonomi.

Vi har aldrig før haft så mange i arbejde. Det er helt afgørende – for den enkelte og for samfundet. Derfor har vi råd til at forbedre vore sygehuse, skoler, børnepasning – og samtidig er langt de fleste familiers privatøkonomi blevet bedre.

Vi er nu også i gang med at betale samfundets gæld tilbage.

Vi skal have råd til velfærdssamfundets grundlæggende omsorg og tryghed. Vi må ikke affinde os med svigt i forhold til dem, der er svagest og mest udsat. Vi må ikke affinde os med, at gamle på plejehjem behandles uværdigt. Der skal overalt i vores land være en ordentlig ældreomsorg.

Men vi skal ikke på grund af enkelte fejl og svigt lade os gribe af vrangforestillinger om, at alt er dårligt, og meget er blevet ringere. Sådan er det jo heldigvis ikke med Danmark. De offentligt ansatte gør en stor indsats for vores velfærd hver eneste dag.

Og hånden på hjertet – til far eller mor i aften foran TV-skærmen: Kunne du tænke dig at se dit barn vokse op i noget andet land? Kunne vi tænke os at se vore forældre blive passet og plejet i noget andet land?

Jeg tror, jeg kender svaret! 'Det kunne vi ikke.'

Det danske velfærdssamfund har fejl og mangler, ja – men det bygger på en idé om, at vi passer på hinanden. Og en helt afgørende forudsætning er, at vores økonomi skal være i orden. Pengene skal være der, før vi kan bruge dem.

Det handler også om vores fælles ansvar. Hvis vi alene fraskriver os vores ansvar

ved en check fra samfundet en gang om måneden til dem, der er udenfor, dem, der har opgivet håbet om at komme i gang igen – så svigter vi – så er vores samfund blevet fattigere og mere sårbart.

Det handler om, at der skal vælges fra og vælges til. Alle kan ikke få alting – hvis det sker, vil alle uundgåeligt få lidt mindre. Så vil der være mennesker i vort samfund, som ikke får den hjælp, de har brug for.

Det handler om tryghed. Fordi tryghed giver frihed. Det er trygheden, der er grundlag for, at man tør noget, skifte job, dygtiggøre sig. Det er i sidste ende trygheden, der giver Danmark vores internationale konkurrencekraft og reelle frihed.

Derfor er trygheden ikke alene et mål blandt så mange andre. Det er selve grundlaget for velfærdssamfundet.

Danmark har en lang tradition for at være et samfund med plads til folk udefra.

For 8-900 år siden kom bygningshåndværkere sydfra for at hjælpe os med at bygge kirker. Og købmændene kom fra de tyske Hansestæder og var med til at få gang i handelen. Hollænderne bosatte sig på Amager og lærte os om gartneri og intensivt landbrug.

De såkaldte 'kartoffeltyskere' hjalp os med opdyrkningen af den jyske hede, og de polske roepiger tog deres del af slæbet, når afgrøderne skulle i hus på Lolland-Falster.

Det var en indvandring, der endte godt.

Også flygtninge har bidraget til udviklingen af det Danmark, vi kender i dag. De franske protestanter, huguenotterne, var forfulgt derhjemme og fandt et fristed i Danmark. Her skabte de velstand og foretagsomhed på den jyske østkyst, i Fredericia, ja, overalt i landet.

Det var en flugt, der endte godt.

Den tids flygtninge og indvandrere er i dag ligeså pæredanske som alle os andre. Slår vi op i telefonbogen, vil vi ikke engang undre os over deres navne.

Så enkelt er det ikke mere. Tonen er blevet skærpet. Problemerne med. Jeg tror desværre, at vi – måske af angst for ikke at være tolerante nok – har lukket øjnene for en udvikling, som gik den gale vej.

- Det er et reelt problem, hvis danske familier i deres egen opgang, i deres eget kvarter, i deres egen by oplever, at de kommer i mindretal, at børnene får problemer i skolen – at de så at sige bliver ofre for en ghettodannelse.
- Det er et reelt problem, hvis danske familier i visse byområder begynder at føle sig som fremmede i deres eget land.

- Det er et reelt problem, hvis de ikke føler, at der bliver lyttet, og ikke fornemmer, at de bliver hørt.

Der findes masser af udlændinge, som gør en stor indsats i det danske samfund. Men der er også grupper, som klart tilkendegiver, at de slet ikke ønsker at være med. At de er ligeglade med vore værdier og grundlag.

Det er ikke acceptabelt, at en veluddannet tyrkisk pige i Danmark reelt bliver tvunget til at gifte sig med en mand fra en fjern tyrkisk landsby. For os er det en menneskeret på linie med enhver anden, at både kvinden og manden frit kan vælge sin partner.

Der er alt for mange eksempler på automatisk familiesammenføring, som har vist sig at være arrangerede og påtvungne.

For at sikre sammenholdet i det danske samfund må vi stille tre krav, til indvanderne og til os selv:

- Alle skal lære det danske sprog.
- Alle skal have et arbejde og mulighed for en uddannelse.

- Alle skal acceptere de værdier, det danske samfund bygger på.

Respekten for vores grundlæggende værdier handler ikke om intolerance, at alle skal være ens, med samme tro. Den handler om et moderne livssyn og menneskesyn, som dette samfund bygger på for alle dets borgere.

Vi vil ikke et Danmark med nye, dybe classeskel. Alle skal være med – med pligter og rettigheder. Idealerne om lighed og fællesskab skal omfatte alle og respekteres af alle.

Danske regler og love skal overholdes, hvad enten man kommer fra Lemvig eller fra Libanon.

Og husk nu: Dette er ikke problemer, der kan løses på en dag eller et enkelt år. Integration kræver udstrakte hænder fra begge sider.

Det er ikke på Christiansborg, at integrationen foregår. Det ved jeg godt. Den foregår i dagligdagen, dér, hvor vi møder hinanden og skal skabe grundlaget for Danmark i de næste 1000 år.

Vi har ikke brug for panikløsninger, som bæres frem af fordomme og frygt. Vi har heller ikke brug for politiske overbud.

Det, vi har brug for, er ordentlige, holdbare og brede politiske løsninger.

For det første: en revision af udlændingelovens regelsæt for familiesammenføringer, som kan holde og vil blive opfattet som fair af de fleste.

For det andet: en stærkere integrationsindsats, der bygger på et bedre samarbejde mellem kommuner og stat.

Vi trænger til en kraftig – og rent ud sagt – også økonomisk krævende indsats i de boligområder, skoler og daginstitutioner, der står med problemerne i dagligdagen.

Regeringen har flere gange grebet ind over for misbrug. Og vi har gennemført en integrationslov for nytilkomne. Det skal nu følges op. Her i det nye år vil vi tage fat på en samlet indsats, der kan række flere år frem i tiden.

Ja, uanset hvordan vi end vender og drejer det, er vi en del af det internationale samfund. Vi er også en del af Europa.

Vi skal inden så længe tage stilling til, om vi vil være med i den europæiske fælles valuta, euroen. Det er os selv, der vælger:

Jeg er ikke i tvivl. Vi skal vælge at være med. Vi skal sige ja til at være med.

Arbejdspladser og penge bevæger sig frit over grænserne i dag. Milliarder af spekulationspenge kan flyttes fra land til land på få sekunder. Valutaspekulanter kan tvinge et helt lands valuta i knæ, som det skete for England og Sverige i begyndelsen af halvfemserne.

Vi ved, at hvis kronen kommer under pres, så kommer hele samfundet under pres. Og vi ved også, hvem det går ud over, når det danske samfund er i krise. Det er ikke dem øverst i samfundet, der bliver ramt. Det er mennesker nederst. Dem, der kom sidst i arbejde, bliver ramt.

Derfor skal vi være med i samarbejdet i EU om den fælles valuta. Det vil skabe det bedste og mest trygge grundlag for videreudvikling af det danske samfunds fremtid.

Det vil være bedst for beskæftigelsen i Danmark. Det betyder, at vi selv er med til at forme vores fremtid.

Velfærdssamfundets ydelser.

De fremmede.

Europa.

Det er de store spørgsmål, som optager os alle sammen. Det er nemt nok at sætte splid, det er nemt nok at skabe spændinger, men det er jo ikke på den måde, at vi kommer videre.

Vi er et folk af brobyggere, og vi er temmelig dygtige til det.

Jeg anser det for min opgave at holde sammen på befolkningen, ikke at skabe splittelse.

En ting er at have styr på økonomi og miljø. Men hvad hjælper det, hvis vi til den næste generation afleverer et samfund i splid med sig selv, præget af intern uenighed, spændinger og kløfter i befolkningen?

Og tænk engang: Flere og flere lande omkring os – ja, hele Europa – prøver nu at bygge samfund op og videre på de værdier, vi bygger på. De har jo prøvet det andet – den totale liberalisme. Eller den topstyrede kommunisme.

Så skal vi da ikke komme i tvivl. Så skal vi stå fast og samlet. Så skal vi ikke tabe pusten – velfærdssamfundet er først lige startet og hele dets idé tilhører det 21. århundrede. Vi kan godt gøre en forskel. Vi kan godt sætte præg, hvis vi tror på os selv, og hvis vi fastholder vore værdier og vort sammenhold.

Vi har skabt et grundlag, vi kan være stolte af. Trods mindre skavanker har vi et samfund, der bygger på idéen om, at vi skal passe ordentligt på hinanden.

Et samfund, hvor de raske hjælper de syge. Hvor de rige hjælper de fattige. Hvor de unge hjælper de gamle.

For det er jo det, politik for mig drejer sig om. I det daglige kan man have en følelse af, at politik blot handler om økonomi. Om skatter og afgifter. Og regler, der skal overholdes.

Men på den første dag i det nye årtusinde kan vi godt minde hinanden om, at det politiske arbejde også rummer en vision, en drøm, en fortælling. En fortælling om et samfund, der hjælper de mange uden at stå i vejen for den enkelte.

Mit håb er et Danmark, der sikrer sin fremtid ved at handle ved egen kraft. Ved aldrig at overlade vigtige beslutninger til andre. Men deltage aktivt i det internationale samfund for at være med til at styre den retning, der er rigtig.

Det handler om et Danmark, hvor pligt og rettigheder ikke kun gælder for den enlige mor, for den arbejdsløse eller for bistandsklienten, men også for dem fra de øverste lag i samfundet. Banker og virksomheder. Alle, der har et ansvar, må yde.

Hvor alle fortsat har adgang til sundhed og uddannelse. Hvor alle føler et ansvar for vort fælles miljø. Hvor alle slutter op om den enkeltes frihed. Hvor alle kan se frem til en tryk alderdom, og hvor ingen behøver at føle sig forladt. Hvor vi alle er med i et fællesskab.

Det er dét – det holdbare kvalitetssamfund handler om.

Det Danmark, vi kan være stolte af.

Godt nytår.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Nytårstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/poul-nyrup-rasmussens-nytaarstale-2000>